

Ålands Natur och Miljös vindkraftspolicy

Föreningen Ålands Natur & miljö rf. förhåller sig positiv till utvecklandet och användningen av förnyelsebara energikällor. Vid utbyggnad av förnyelsebara energikällor måste man dock alltid ta samtliga miljöaspekter i beaktande. Det skall baserat på oberoende forskning bevisas att utbyggnaden inte leder till en förvärrad situation för natur och miljö, både lokalt och globalt. De negativa effekterna på miljö och natur av utbyggnaden av vindkraften bör minimeras, under alla led av verksamheten. Det är viktigt att kunna ställa in eller ändra planerna på uppförandet av en anläggning om de inledande undersökningarna påvisar att projektet ger en försämring på miljö och natur.

Vildmark och orörd natur som den åländska skärgården och dess havsband är en ändlig resurs som är ovärderlig. Den åländska skärgården och dess närliggande miljöer är en vildmark och ett kulturlandskap som är värd att bevara för kommande generationer. Vi anser därför att man inte bör exploatera oexploaterade områden, om redan exploaterade områden kan anses vara lämpliga för vindkraft. Byggnad ska undvikas på eller i nära anslutning till orörd natur och om byggnad sker på sådana områden ska skadeverkningarna på naturen minimeras. Byggnad av både land- och havsbaserad vindkraft måste först och främst föregås av en mycket omfattande och noggrann miljökonsekvensbedömning. Miljökonsekvensbedömningens resultat ska respekteras vid det fortsatta arbetet vid uppförandet av en anläggning.

Av logistiska skäl torde det vara mera effektivt och miljövänligt att bygga vindkraftparker nära redan tätbefolkade områden där det finns infrastruktur såsom tex. hamnar och vägar, för att säkerställa korta och miljövänliga transportsträckor för framtida underhåll av vindkraftverken. Att bygga dessa parker i nära anslutning till sådana områden tar bort behovet av att ytterligare exploatera naturen genom att bygga nya hamnar, muddra farleder och bygga vägar på orörda områden. Detta skulle också minska miljöpåverkan i form av utsläpp och erosion från den ökade fartygstrafiken till följd av utbyggnad och underhåll av havsbaserade vindkraftparker. En ytterligare aspekt är att tätbefolkade områden står för den största energiåtgången och därav är det logiskt att dessa parker skall byggas i nära anslutning till sådana områden.

Det är viktigt att havsbaserad vindkraft konstrueras så att det är gynnsamt för ekosystemet under vattenytan såväl som fågellivet ovanför vattenytan. Lokaliseringen av vindkraften bör planeras så att man minimerar kollisionsrisken mellan rotorblad och fåglar, fladdermöss samt insekter för att skydda den biologiska mångfalden. Vid planeringen av vindkraft till havs bör man därtill ta i beaktande vilken påverkan anläggningen under byggnads- och driftfasen kan ha på fåglar (både migrerande och lokala bestånd), fiskbestånd, marina däggdjur och ekosystemet rent generellt. Vindkraftsparkerna får inte byggas på sådana platser att det utgör en fara för Östersjöns redan hotade sjöfågelbestånd och andra flyttfåglar samt övriga fågelarter. Det behöver också säkerställas att placeringen av vindkraftsparkerna inte på något vis stör eller hotar Östersjöns låga bestånd av strömming, uppväxtplatser för torsk och lax, vandrande havslax och eller andra fiskarter samt vattenlevande organismer.

Redan i lokaliseringsstadiet bör man även ta i beaktande hur landskapsbilden påverkas av vindkraftverken och således minimera den negativa påverkan på landskapsbilden.

En rigorös livscykelanalys behöver stå till grund för beslut av utbyggnad av alla typer av vindkraft. Man måste kunna påvisa genom oberoende forskning att utbyggnaden av vindkraft leder till en

nettovinst för miljö och natur långsiktigt i alla avseenden. I denna livscykelanalys ska samtliga stadier av produktionen av vindkraftverken och dess miljöpåverkan tas i beaktande såsom utvinning och transport av råmaterial, produktion och transport av vindkraftverk och komponenter, uppbyggnad av vindkraftsparken, underhåll och logistik, utbyggnad av infrastruktur för byggnation och underhåll, nedmontering och återvinning samt återställande av naturen. Analysen behöver även ta alla miljöaspekter i beaktande: utsläpp, påverkan på biologisk mångfald, ekosystem, kulturlandskap, m.m. Denna analys bör även göras ur ett ESG-perspektiv¹ där man utöver miljön även tar sociala, moraliska och juridiska aspekter i beaktande.

Under byggnadsfasen bör bästa möjliga metoder för att minimera påverkan på miljön användas. Speciellt till havs är det viktigt att minimera bullernivåerna och se till att sediment sprids så lite som möjligt när vindkraftverk byggs. Materialet som används vid tillverkningen ska påverka miljön i så liten utsträckning det är möjligt och anläggningen ska planeras utifrån ett cirkulärt tänk så avfall och utsläpp minimeras. Varje vindkraftverk har en begränsad livslängd. Det är därför viktigt att även avvecklingsfasen tas i beaktande redan i planeringsskedet, så att avvecklingen kan ske på ett så miljövänligt sätt som möjligt.

Ålands Natur och Miljö förordar måttliga anläggningar som gynnar självförsörjning och ger mindre miljöpåverkan istället för storskaliga anläggningar med stor miljöpåverkan. I dagens samhälle är vi starkt beroende av el för att möta de höga energibehoven, och detta beroende förväntas öka i framtiden. Samtidigt som vi behöver göra en omställning till hållbar energi, behöver vi också effektivisera och minska vår energikonsumtion för att främja en hållbar framtid.